

საქართველოს მეცნიერებათა ეროვნული აკადემია

ქართული ენციკლოპედიის ი. აბაშიძის სახელობის მთავარი სამეცნიერო რედაქცია

კევრი

კევრი [ს კ ვ ე რ ი (რაჭა, ქვემო ქართლი), კ ი ა ვ ი რ (სვანეთი)], პურეულის სალენი იარაღი. ტრაპეციის ან სამკუთხედის ფორმისაა. შეკრულია გათლილი ფიცრებისაგან. გვხვდება „ერთიანი“ – ცალფიცრიანი ან ერთ ხეში გამოყვანილი „ორიანი“ – ორფიცრიანი და სამფიცრიანი კ. აგებულებითა და დამზადების ტექნიკით ცნობილია თავიანი (თავანუელი, ნავიანი) ან სწორი (ბრტყელი, უთავო). მისი ძირი ქვით ან ქვითა და რკინით (კაჟისა და რკინის ნატეხები) არის მოკობილი (რკინა თავთავს ჭრიდა, ქვა კი ბუდიდან მარცვალს ფშვნეტდა). კ-ში აბამდნენ ხარს ან ცხენს. საქართველოში კ-ის გავრცელების არეები დაკავშირებული იყო ხორბლის გარკვეულ ჯიშებთან. „ქართული კევრი“ ქართლ-კახეთში, მესხეთ-ჯავახეთსა და დას. საქართველოს ზოგიერთ ოლქში იყო გავრცელებული, „თრიალეთური“ – უმთავრესად კახეთში და ა. შ. სამხრ. კავკასიასა და, კერძოდ, საქართველოში კ. ცნობილია ძვ. წ. I ათასწლეულიდან. განათხარი კ-ის ნაშთები აღმოჩენილია ხოვლეგორაზე (ძვ. წ. XI-IX სს.), მცხეთაში (ძვ. წ. VII-VI სს.), უფლისციხეში (ანტიკური ხანა), კავთისხევში (გვიანდ. ფეოდ. ხანა) და სხვ.

ლიტ.: გასიტაშვილი გ., ხის დამუშავების ხალხური წესები, თბ., 1962; მენთეშაშვილი ს., კევრი, «საქართველოს სახელმწ. მუზეუმის მოამბე», 1936, ტ. 9; ჩუბინიშვილი ტ., მიცვალებულის კევრზე დასაფლავება სამთავროში, «საქართველ. მეცნ. აკადემიის მოამბე», 1951, ტ. 12, № 1.

გ. გასიტაშვილი
